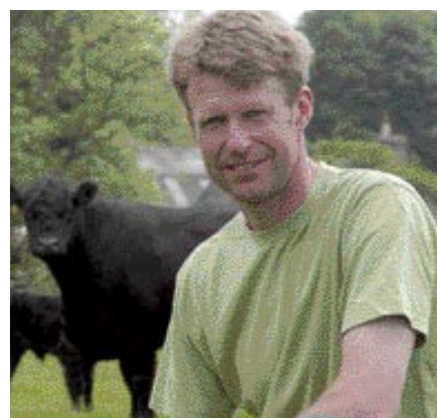

Vleesproductie is het doel op David Wilsons bedrijf. De wegen om dit te bereiken leiden langs Salers, Charolais' en Limousins met als startpunt het Gallowayras. Een bezoek aan Creetown, tevens het huis van de kudde die wereldwijd fungeert als bron van de witte kleurslag.

David Wilson: 'De Galloway blijft het basisras vanwege duurzaamheid en afkalfgemak'

Een koppel Gallowaypinken rent weg wanneer bezoekers de afrastering naderen. Afnemen tot bruinzwarte stipjes bovenop de heuvel komen ze weer tot stilstand. Dit ras heeft met een schofthoogte van 1,25 tot 1,35 meter en zijn stevige korte

beenwerk de ideale eigenschappen om in het ruige Schotse land te overleven. De functie als natuurbegrazer past in het management van eigenaar David Wilson, maar de inkomsten moeten uit de vleesproductie komen. 'Om voldoende omzet te behalen zijn we jaren geleden al gaan fokken op een grotere koe; een dier dat gekruist kan worden met Limousin of Charolais om veel kilo's te leveren', vertelt Wilson. De zware Franse vleesrassen inzetten op het kleine Gallowayras zou een te grote stap zijn. Verschillende kleine passen brengen de veehouder uit Newton Stewart echter waar hij met zijn slachtvee heen wil. Geduldig legt hij zijn fokkerijplan op tafel, beginnend in het jaar 1990. In dat jaar koos hij voor de donkerrode Salers, die veel hoogte inbrengen, maar wat minder massa door hun dubbeldoeloorprong. 'Salers zijn interessant vanwege de goede vruchtbaarheid en devroegrijpheid. De kruisingsproducten

Groot-Brittannië

zijn wel groot genoeg om te kruisen met Charolais of Limousin.' Op de percelen rond Kirkmabrack farm, vernoemd naar de nabij gelegen kerk en begraafplaats, grazen inmiddels zestig dieren uit de kruising van Galloways met Salers. Afhankelijk van het geslacht wordt de toekomst van de dieren bepaald. Stieren verlaten tussen 15 en 18 maanden oud het bedrijf, om door een andere veehouder afgemest te worden. De vaarzen krijgen in ieder geval de eerste twee drachten een Limousinstier als partner. 'De kalveren die uit deze kruising komen, spreken me erg aan. Limousins geven lichtere kalveren dan de Charolais'. Zeker voor de jonge dieren is dit

een goede eigenschap. Koeien die tweemaal een kalf met een sterke bouw krijgen, paar ik vervolgens met een Charolaisstier', stelt Wilson. 'Dat ras groeit sneller en zet meer kilo's aan. Daar gaat het uiteindelijk om: meer gewicht per dier geeft ook extra gewicht in de portemonnee. Natuurlijk vragen goede opbrengsten wel om investeringen. Een geschikte Charolaisstier kost zeker tussen de 5000 en 7500 euro.'

Duurzaamheid en afkalfgemak

De uiteenzetting van Wilson kent een logische vervolgvraag: waarom stapt hij niet volledig over op de grotere vleesrassen? 'De Galloway loopt in deze streek vanwege zijn geschiktheid voor ruw grasland, maar nu

het winnen van ruwvoer eenvoudiger wordt, verliest het ras zijn voorsprong. Voor diverse veehouders is dat inderdaad reden om andere rassen te houden. Op mijn bedrijf blijft de Galloway zijn plek als basisras wel houden vanwege zijn duurzaamheid en het afkalfgemak.'

Van de 110 runderen die het bedrijf telt, naast de 460 Scottish Blackfaceschappen, wil Wilson een twintigtal zuivere Galloways behouden. In een apart perceel loopt de stier die daar sinds vier jaar verantwoordelijk voor is. De korte benen, de royale bescpiering en de zwarte kleur van de uit Canada geïmporteerde Keepsake geven het dier een massieve uitstraling.

Diamond B Keepsake was voor Wilson de tweede Canadese aankoop. Halverwege de jaren negentig haalde hij al Diamond B Detroit naar Schotland. Zoals het prefix verradt, komen beide stieren van hetzelfde bedrijf: Diamond B Ranches, eigen aan Robert en Sharon Ballantyne uit Saskatchewan. 'Dat bedrijf fokt al jarenlang op grotere dieren die veel stijl vertonen', stelt Wilson. De veehouder kwam in aanraking met dit bedrijf na een bezoek aan de Canadian Western Agribition. Op deze nationale show in Canada grossiert Diamond B jaarlijks in overwinningen. Keepsakes vader, Diamond B Highlight, schreef hier het algemeen kampioenschap op zijn naam, terwijl moeder Sandhills Gypsy deze titel meerdere malen in beslag nam bij de vrouwelijke dieren.

Aangezien Keepsake als eenjarige al de grote oversteek maakte, moest Wilson zich bij de aankoop hoofdzakelijk op de familie-resultaten baseren. 'Deze stier moest meer lengte achter de schouder en wat stevigere dieren brengen. Daarmee past hij prima op de nakomelingen van Detroit, die vooral in lengte en grootte excelleren. In de praktijk blijkt Keepsake inderdaad op die langere

De witte Galloway uit de Creetownkudde, die wereldwijd geldt als oudste bron van deze kleurslag

dieren goed te fokken. Voor kortere koeien is hij minder geschikt.'

In de dekactiviteiten krijgt de Canadese stier ondersteuning van een eigengefokte stier om de zuivere Galloways te behouden. De koeien die hiervoor geselecteerd worden, moeten goede groeieresultaten tijdens hun eigen opfokperiode laten zien, veel lengte vertonen en krachtig beenwerk bezitten. 'Een probleem bij deze koeien is soms dat ze onvoldoende melk hebben om de dieren tot tien maanden te kunnen voeden', geeft Wilson als minpunt.

Verder kijken dan de kop

Als laatste eis voor de moeders van zuivere Galloways noemt Wilson de raskenmerken. 'Er zijn veel onderdelen die zwaarder wegen, maar sommige mensen kijken bij de Galloway niet verder dan de kop. Wil je de goede raseigenschappen hebben, dan heeft het dier grote behaarde oren aan een korte kop. En ze moeten dat zachte, ruige, donkerbruinzwarte haar hebben waardoor ze tegen slecht weer bestand zijn.'

Tussen de donkere veestapel bewegen echter ook enkele witte exemplaren die met hun zwarte poten, neus en oren een vertederende indruk geven. In totaal vijf witte Galloways vormen de Creetownkudde waarvan het ontstaan terugleidt naar 1919. Wilson: 'Mijn grootvader kruiste destijds een witte koe, waarschijnlijk een British White, met een zwarte Galloway. Daar kwam een wit kalf uit voort en sindsdien hebben we de witgekleurde Galloways.'

Deveeouder relateert het bijzondere van zijn witte koeien, maar blijft wel degelijk trots op het kleine koppel dat onder Gallowayliefhebbers wereldwijd bekendheid geniet. 'Afgezien van de kleur hebben ze precies dezelfde eigenschappen als de zwarte, maar toch wil ik zeker een aantal witte dieren in het koppel houden.'

Dochter van de Canadese stier Keepsake, Marie 225, met haar Salervaarskalf

Christel van Raay

'Meer gewicht per dier geeft ook extra gewicht in de portemonnee'

Kruisen met Galloways

